

---

3. Søndag efter Hellig 3 Konger

En prædiken af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

3. Søndag efter Hellig 3 Konger	4
3. SØNDAG EFTER HELLIG 3 KONGER	4
Metadata om værket	4
Metadata om værket	4

3. Søndag efter Hellig 3 Konger

3. SØNDAG EFTER HELLIG 3 KONGER

Prædikedag 3. SØNDAG EFTER HELLIG 3 KONGER

Prædikedato 26. januar 1941

Prædiketekst Matthæus 8,1-13

Prædikested Vedersø Kirke

Prædiken ID P260141-01

Kilde (Med Ordets Sværd, 126-136)

3. Søndag efter Hellig 3 Konger.

Da Jesus gik ned fra Bjerget, hvor han havde lært: “Salige er de Sagtmodige, thi de skal arve Jorden, og Salige er de Fredsommelige, thi de skal kaldes Guds Børn”, og var kommet ind i Kapernaum, staa der altsaa fortalt i vor Text i Dag, at der traadte en Premierløjtnant hen til ham, bad og sagde: “Herre, min Dreng ligger hjemme værkbruden og pines svarlig.” Men Jesus saa paa Premierløjtnanten og sagde: “Det har du godt af, du, som selv har valgt et Haandværk, hvor det gælder om at gøre Mennesker værkbrudne og pine dem svarlig; men hør nu her: hvis du vil nedlægge dit Embede og for Fremtiden indrette dit Liv efter, at giver en dig et Slag paa din venstre Kind, saa vend den højre til, skal jeg forbarme mig over dig og komme og helbrede din Dreng.”

Nej, det staa der ikke et Ord af. Jesus bevilger hans Bøn med det samme. Og Manden bliver jublende glad: “Herre, jeg er ikke værdig, at du gaar ind under mit Tag; men giv bare en Kommando, for du er jo Herre over alle Kræfter og Magter; det er som inden for mit Felt: jeg har Obersten over mig og menige under mig; og siger jeg til en: “Gaa!” og saa gaar han, og til en anden “Kom!” saa kommer han; og til min Oppasser: “Gør det og det!”, saa gør han det.” Da Jesus hørte dette, forundrede han sig og sagde til dem, som fulgte: “Sandelig siger jeg jer, ikke engang i vort eget Folk har jeg fundet en saadan Tro.” Og til Premierløjtnanten sagde han: “Gak bort, og dig ske, som du troede.” I samme Time blev hans Dreng helbredt.

Ja, han var en mærkelig Mand.

Hvad skal nu denne Fortælling sige os? Havde Jesus det lige som visse Prædikanter, der hænger Præsten fra sig sammen med Kjolen? I Kirken en udmærket Fremfører af Sandheden og i det verdslige Liv en behagelig Selskabsbroder?

Der har aldrig været et Menneske, saa vidt jeg har hørt, der som han levede, hvad han lærte.

Hvordan ser da Jesus paa Militæret? Mange Kristne og deriblandt nogle af de bedste er ikke i Tvivl om Svaret. Han fordømmer enhver Form for Krig, og vil du have med ham at gøre, maa du være Militærnægter. Historien her staar som et Udtryk for, at selv de Mennesker, hvis Gerning han afskyede (Dræbeprofessionen) og nok engang afskyede (hans eget Folks Undertrykkere), selv dem viste han sin Kærlighed imod.

Ak, var det bare saa simpelt og ligetil, sukker vi andre. Det Standpunkt er det nemmeste, for det er saa konsekvent. Ogsaa vi hader Krigens Væsen og dens Gerninger. Hvor vilde vi gerne have Lov til at staa op og stemple den som Synd, Synd, idel Synd. Hvor vilde vi gerne kaste Kristendommen, hele Kristendommen, i Vægtskaalen for Krigens Afskaffelse. Hvorfor kan vi det saa ikke? Er Kristendommen ikke det radikale, det revolutionære? Krigens er en konservativ Indretning, kendt fra før Verdens Skabelse. Lad den forsvinde nu! Lad Kristendommen føre an i at skabe det nye: Verdensfreden. Er ikke ogsaa Tiden inde? har Djævelskaben ikke udviklet en saadan Fuldkommenhed, at nu staar Valget: enten maa Krigens eller Menneskeheden dø?

Hvor vilde man dog gerne, at Kristus var hernede paa Jorden endnu. Ikke blot i sit Ord og Sakramenterne, saadan som det er vor Lykke at eje ham. Men helt legemligt. Saa at Ordet stadig var Kød. At han boede i Kongensgade og havde Træffetid fra 1-3. Saa kunde man gaa til ham og spørge ham: Undskyld, men passer det ikke, at De er Pacifist?

Hvad vilde han svare os?

Jeg tror, jeg ved det.

Han vilde se ud ad Vinduet og sige: Alt hvad I vil, at Menneskene skal gøre mod jer, det gøre I ogsaa mod dem!

Saa vilde han rette sine Øjne lige paa os:

Du skal elske Herren din Gud af ganske Hjerte, og din Næste som dig selv. Af disse to Bud afhænger al Loven og Profeterne.

Jesus udbredte ikke Guds Rige med Sværdet. Det er sandt. Han gjorde det heller ikke ved at afbilde det i Former og Farver. Uden at man deraf kan slutte, at Kunstmalerne er en gudsforgaaen Stand. Men fra Gudsriget til Verdensrigerne kan intet sluttet. De har ikke andet end Navnet tilfælles.

Man vilde lyve om Jesus, hvis man sagde, han var Kriger. Men man lyver langt grovere, naar man gør ham til et fadt og feminint Olietryk. Hans Kamp mod Farisæerne er saa explosiv, at den kun er et Haarsbred fra at gaa over fra Mundens til Haandens. Og da han rensede Templet, kunde man i Virkeligheden med Føje have arresteret ham for Gadeuorden. Alle ordentlige Folk i Jerusalem har taget Afstand fra slige Metoder. Guds-Rigets Modstandere truer han ikke med Baal og Sværd, men med Trusler uendeligt værre; netop uendeligt: det yderste Mørke, Graad og Tænderskæren.

Men om Kristi Forhold til Sværdet er der fortalt mest afgørende hos Lucas i det 22. Kapitel. Det er kort før hans Arrestation. Da paalægger han simpelthen sin lille Hær at opruste i Vendinger, moderne Krigsagitation ikke behøvede at skamme sig over: Nu gælder det: hvo, som har en Pung, tage den, ligesom ogsaa en Taske; og hvo som ikke har Sværd, sælge sit Klædebon og købe et. Disciplene siger: Her er to Sværd, og han svarer: Det er nok.

Fredsfanatikeren vil nu finde paa, at han anskaffer Sværd for at vise sine Fjender, at han ikke vil bruge dem. Enhver kan høre, hvor det er søgt. — Hvad vilde han da med disse to Sværd?

Svaret er ganske ligetil. Jesus kendte ikke til Regler og Principper, han var saa levende et Menneske, at han kaldte sig selv for Livet. Han var konsekvent, men kun paa eet eneste Punkt: han adlød sin Fars Vilje; den læste han sig ikke til i en Bog; den sluttede han sig ikke til ud fra Historiens Gang eller fra Naturen; den oplevede han inde i sit eget Sind fra Dag til Dag, ja, fra Time til Time.

Nu stod han her raadløs og svedende angst over for Døden. Var hans Time endnu ikke kommen? skulde han forsvare sig eller skulde han ikke? Han vidste det ikke. Gud vilde sige ham det i det afgørende Øjeblik. Derfor maatte han være rede. Hvad kunde det nytte, Gud bød i hans Sind: Brug nu Sværdet, hvis han stod der og intet Sværd havde.

For mig staar det ganske fast, at Jesus har regnet med Muligheden for blodig Kamp.

Og Kamp kom det jo ogsaa til. Blod flød der. Men Kampen blev afblæst. For Timen er inde nu. Hvor er han rolig, hvor er han sikker med-et. Simon Peder faar klar Besked, Malkus, det Skrog, der bare var udkommanderet, faar lægt sit Øre af den milde Frelser. Men de, der har Ansvaret for Udkommandoen, Ypperstepræsterne og Tempelforstanderne, slaar han i Ansigtet med sin sviende Haan: "I kommer imod mig som en Røver med Sværd og Spyd; daglig har jeg staaet klods op ad jer i Templet og lært; da turde I ingenting gøre mig; men denne er jeres Time og Mørkets Magt."

"Stik dit Sværd i Balgen, Simon Peder. De, der griber til Sværdet, skal omkomme for det. Skulde der kæmpes nu, har jeg jo Legionerne i Himlen til det."

Jo, nu har han faaet Besked. Og der staar de, der har grebet til Sværd imod ham; og der er ikke længe til Aar 70.

Det gør ikke saa meget, at han ikke bor i Store Kongensgade.

For han vilde ikke give os et Svar eengang for alle. Han giver os noget, der er meget bedre end en Befaling. Sit gudførte Exempel og sin Helligaand.

Der maa da være Kristne, for hvem Kristendommen har tilspidset sig i dette: I maa ikke sætte jer imod det Onde. Jeg har kendt saadanne, for hvem det var dyb Overbevisning, som de bragte store Ofre for. Og jeg har kendt Pjattehoveder, der gik ind for det samme og nød sig selv. Jeg har saagar kendt en (han var meget ivrig), der søgte Stilling som Politibetjent!! Ham vilde jeg ikke være glad ved at tilkalde mod en Morder.

Jeg kender selv til en hæftig Dragelse mod den Opfattelse, at Kristne maa kun kæmpe med Aand. Men jeg forkaster den, alene fordi den er Princip. Og hvad er Aand? Aand og Legeme kan ikke saadan skilles. Man kan ikke sætte Aanden ind og holde Legemet udenfor. Hvad Aanden tror paa og vil, maa den være rede til at sætte ogsaa Legemet ind for.

Og hvad er det saa for Selskab, man kommer i? Militarister kan være uhyggelige, men Gud se i Naade til os, der er Folk, der er værre endda.

Og saa er der Bisp Absalon og Bisp Grundtvig. Man kan ikke kristeligt være helt galt afmarcheret, naar man gaar paa Linie med de to.

Vi har set et lille Land overfaldes af en brølende, stormægtig, skaanselsløs Fjende. Vi har hørt dette Lands Mænd gaa ud til Forsvar for Kvinder og Børn syngende Vor Gud han er saa fast en Borg. Alle Ofre og Lidelser tog de paa sig for at værne om den dyreste Gave, de følte Gud havde givet dem. Jeg spørger den Herre Jesus: Fordømmer du dem? Og den Helligaand svarer i mit Sind: Jeg vilde have fordømt dem, om de havde givet sig Sejghed og Selvopgivelse i Vold og ofret andre for at spare sig selv.

Eller: Tækkes vi den Herre Jesus ved at lukke Voldsmænd ud af Fængslerne og de farligt Gale ud af Sindssygeanstalterne og holde dem paa fri Fod? Nej. Men Forbrydere kan tilrive sig Magt over Nationer og forvende Værdier og volde Skændsel og Kval, saa der kaldes paa Tempelridderen i os. Da er det, vi hører Kristi Røst som en Befaling: hæng Møllestene om Halsen paa dem, der forarger de smaa.

Den kristne Soldat er ham, der gaar ud til at lide selv for i Menneskelighedens Navn at skærme andre mod Lidelsen.

Der er Folk, der er Pacifister og samtidig haaber, at andre Folks Soldater skal vinde Krigen for dem. Det er den Sort neutrale, der vil kæmpe til enten den sidste tyske eller sidste engelske Soldat. De vil faa en streng Dommer paa Dommedag af ham, der ikke paa Golgatha traadte til Side og lod Suppleanten komme til.

I det hele og store har Pacifismen ofte styrket og befordret Krigen. Krigsherren i det ene Land har sine bedste Forbundsfæller i Pacifisterne i det andet. Hvergang de siger: Krig er Djævelens Værk, raaber han: Hør! hør! De bærer et frygteligt Ansvar, naar hans velforberejede Krig bryder løs. I Skjul af deres Agitation har det Onde voxet sig saa stort, at det ikke længere lader sig kue. Satan er nemlig en langt større Fredsfyrste end han, der sagde: Jeg er ikke kommen for at bringe Fred, men Sværd. Tys, tys, siger Fanden, lad os forliges, lad os være gode Venner, lad os for den hellige Freds Skyld holde sammen om det forkerte, da vi jo alligevel ikke kan enes om det rigtige. Naturligvis vil han hellere end gerne have Fred at arbejde i.

Det kan ikke være Patentkristendom, at det gode nedrunder midt i en Verden, hvor det andet staar rustet til Tænderne. "Hvo der ikke har Sværd, sælge sit Klædebon og købe et." Vi maa være rede til at adlyde Gud, i hvad han saa kræver af os, i Afgørelsens Stund. Det er kun de daarlige Jomfruer, der regner med, at det gaar nok, og ikke sikrer sig Olie i Tide.

Vi Kristne skal ikke være ens. Lad der være Kristne, som Gud har givet det Job at demonstrere Kristendommens Afsky for Krigen ved at forsage al dens Væsen og alle dens Gerninger, om saa det skal ske gennem Martyriets Vej.

Men fanatiserer de sig op til at hævde, at deres Standpunkt er ikke blot det rigtige, men det eneste rigtige, da maa vi bede dem tænke sig om. Tror de, at enhver Soldat ryger lige lukt til Helvede, naar han falder, da betænker vi os ikke paa at kalde deres Lære for ukristelig. Man kan holde med hvilken af de krigsførende Magter man vil, og man kan fordømme dem alle lige, men Kristus har ikke lukket Himlen for noget Folk, eller nogen Stand. Baade af Churchills og af Hitlers Generaler vil der være nogen, der skal faa Lov til at sidde til Bords med Abraham, Isak og Jakob i Himmeriges Rige. Soldaten har lige Ret med os andre til at deltage i Morgensangen:

Jeg i mit Kald og Stand

min Gud og Fader kan

tilbørligt dyrke.

Og der maa være Kristne, hvem det staar klart, at de vilde føle sig som Faneflygtninge og Menedere mod den Retfærds og Sandheds Gud, Jesus har bundet dem til, om de nøjedes med overdøvede Protester mod Vold og Løgn.

Kristi Stemme høres igennem Tolstoys skælvende Raab om ikke at sætte sig op imod det onde. Men den høres ogsaa gennem Tennysons stolte Vers:

“I have fought for Queen and Faith like a valiant man and true.

I have only done my duty as a man is bound to do.

With a joyfull spirit I Sir Richard Grenwille die.”

And he fell upon their decks, and he died.

“Jeg har kæmpet fast og modig for min Tro og for mit Land.

Jeg har gjort, hvad jeg var skyldig, som det sømmer sig en Mand.

Derfor nu med frisk Humør

jeg, Sir Richard Grenwille, dør.”

Og han faldt paa deres Dæk og var død